Benke László

Veszteség

Nem a gyümölcs és nem a hiánya,
vehetek a piacon, amennyit akarok,
nem a pénz és nem a hiánya,
dolgozhatok érte, amennyit akarok,
nem a dal és nem a hiánya,
dalolhatok éppen, hogyha akarok,
nem három felnőtt gyermekem,
bár csaknem mind a három elhagyott,
nem a feleségeim, elhagytam őket is,
rend szerint, mind a kettő elhagyott,
nem az öregedés, nem az, hogy magam vagyok,
vagy nem vagyok magam, nem az gyötör,
hogy van gyönyör vagy nincs gyönyör,
kedvesem is van, épp elég, amennyi kell,
otthonosabb velük az életem
e hányódásban is, mint amilyen volt,
és mégis, ha még nem tudom,
előbb-utóbb én is megtudom,
mert valakinek majd vallani kell,
hogy miért lettem esküszegő, semmiért,
miért vagyok csaknem vidám élő-halott,
nem azért, hogy élek-e, maholnap meghalok,
nem az Istent tagadtam meg én,
nem kegyelemért fázom, koldulok,
nem a semmi fáj nekem, az üres űr,
hanem a veszteség, a semmi fátyola,
mit mélyen eltemettem, mint e föld.
Te fájsz nekem, földem menyasszonya,
tündöklő suhanás, piros barackfám,
én is megérintettem vércsepp-szirmodat,
még gyümölcs előtt – te fájsz nekem
ifjúság, lelkem szegett szárnya,
mint fejszének kivágott fa, elárult képzelet,
szerelem lehullt virága, vesztett rózsaszín.

Ádvent Bécsben

Ádventi szívelégtelenségben
aranyvasárnap
elöl ment a Fekete Ember.
Talpig aranyban
fiatal életekkel teli szájjal
harsányan fel-felnevetett.
Te aranysárga fényben
követted őt,
én kínai cipőben
bicegtem utánatok.

Nevettünk-e már együtt boldogan? –
nem tudom,
de azt gondoltam az úton:
szeretlek, holtomiglan,
mégis veszélyben fogy el az élet,
feltört lélekkel,
sebzett sarokkal.
Ahogy megláttam a várost,
s rámeredtem emlékezetemben
az otthoni lepusztult képre:
az utóbbi húsz évben
miféle tegnapi győztes, mai vesztes
bombázta szét
régi szerelmem fészkét,
Budapestet.

Szeretni jöttem Bécset,
nem irigyelni,
bár első látásra
ő nem lehet bűnös,
szépségéért
s csúfságunkért,
mégis utálni kezdtem.

Sapka nélkül
a schönbrunni hideg szélben
megfájdult a fejem,
Neptunusz kútjára
ügyet se vetettem.
Mária Teréziát
sohasem kedveltem,
Ferenc császár
pajeszos fejét
plakáton is
feltűnően utálom.
Piros nadrágját
mintha frissen festették volna
magyarok vérében.

Utcáról utcára gyalog
kanyargott velünk
a Fekete Ember,
egy-egy sarkon,
fényes üzletsoron
olcsóbb életet aranyért
csereberélt, alkudozott.

Legeslegjobb barátom
a Szent István katedrális
padjában térdet hajtott
a Mű és a Teremtő előtt.
Gótikusan fohászkodott.
De amint kiléptünk
a kivilágított térre,
újra félni kezdtem,
hogy megfulladok
szívelégtelenségben,
az ádventi várakozás
giccseinek giccsében.

Még a pesti Vörösmarty-téren
sem jutott eszembe olyan éllel,
hogy *„Irtózatos hazugság mindenütt!”*
mint e mesterséges káprázatok alatt.
A kínálat könnyen átcsapott felettünk.
A pénz gonoszsága
itt is a gyöngéket sodorta el.

Gazdagon terített asztal
volt az esti utca,
a Fekete Ember élvezettel
csörgette az aranyakat
és szopogatta a csontokat,
s úgy ment tovább,
mint aki pontosan tudja,
hová vezet és minek.

A fényes birodalmi lomban
vérszagnak már nyoma sem volt,
s hogy közömbösítsem a szirupot
és rossz szívemben hullámzó haragom,
valami enyhülést kerestem.
Verset próbáltam írni
a Hofburg és a Városház előtt.
De fényeivel a híres karácsonyi vásár
leköpte a költészetet.
Hogy falták a kolbászt és itták
a snapszot és a forralt bort
mai magyarok!

Elállt a szám és a szemem,
hogy mennyien vagyunk,
s mint egy pesti kocsmában
otthonosan
kurjongatunk, kurjongatunk!

A Városháza erkélyén
Nagy Imre
a magyar semlegességről szónokolt.
Győzelmi mámorában a maradék
birodalmi sógorság
álmai ködében hangosan nevetve
azon sem csodálkozott,
hogyan került a császár
a mi erkélyünkre.

Jó lett volna érteni
azt is, hogy kifizetetlen számlánk
miért nem nyomja a Habsburgok lelkét
Pesten
a Ferenc, József, Erzsébet és Teréz körúton,
sem a Ringen és a Burgban.
Leninét meg Sztálinét sem nyomja
a moszkvai mauzóleumban.

„Csapataink harcban állnak,
a kormány a helyén van…”
szólt az erkély,
s a magyarok ezt úgy értették: itt az idő,
most vagy soha,
fogyasszatok, véreim,
hagyjátok euróitokat
a vásárunkban, aztán
mehettek békével haza.

Valaki megszégyenülten
jajongott bennem,
hogy megcsúfoltak várakozásomban.
Mintha csak magamat sajnáltam volna
szorongva, szeretetlen.

Vezérnek elénk észrevétlenül
újabb életekkel teli szájjal
újra a Fekete Ember penderült.
Ruhája alól kivillant a csontja.
Jobb a bizonyosság,
mondta valaki a sorban,
ha már nincs égi jel
és nem is hisszük el,
hogy lesz még,
ha már nincsenek
Betlehembe tartó
bölcsek és pásztorok,
s szóródik a nép, mint a por,
mi végre ég életünk szerelme,
növények mi végre szeretnek,
mi végre csillognak városok,
s te mi végre szeretsz, Istenem,
szeretni nekem kellene,
mi végre jóságod, haragod,
türelmed és akaratod,
s ha menni és menni kell tovább,
vezetőnek mért nem a Kisdedet
küldöd, az Ember Fiát,
küldj mosolygó Illéseket,
kemény kis Gellérteket,
ne a pénzt és a halált
kövessük egész életünkben,
a grinzingi dombokon át,
Döbling felé.